

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 3. De multiplici iuramenti diuisione,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

iuramentum ab eo qui per illos iuraturus est, cum iudicari possit inductio quædam ad malum. Respondetur negando consecutionem: quia petens absolute iuramentum, petit id quod licite potest ab infideli præstari, iurando per verum Deum, ita ut ea petitione non inducatur ad peccatum.

Si infes, quod videatur peccati occasio infideli omnino exhiberi dum postulari ab eo iuramentum, quod probabiliter constat præstaturum esse per falsum Deum, & consequenter commissurum esse peccatum, quod alioqui non committeret. Respondetur, eam occasionem non esse datam sed acceptam ex facto alieno: quod cohonestatur per causam legitimam ob quam ipsum exercetur: qualis causa est confirmatio pacti alicuius, vel fœderis iusti, cum eodem infideli iurati. Ad quod faciunt ea quæ in præcedenti lib. 14. cap. 4. dicta sunt, De scandalo dato & accepto. Verum tamen non inficiamur illicitum esse ab infideli pollicere determinate, ut per falsos Deos iuret; quia eiusmodi petitio id includit, quod nequit dari sine peccato: perinde ac cum a malefico perit quis, ut vnum maleficum soluar per aliud: quod non licere habitum est in præced. lib. num. 182.

22. Aduerte autem cum Caiet. in cit. verbo Iurare, non esse malum iurare per creaturam, quando intentio iurantis, est Deum in creatura, prout ipse in ea relucet, afferre in testem: non vero creaturam ipsam secundum se. Sic enim licite iuravit Ioseph per salutem Pharaonis Genes. 42. & Moyse Deut. 4. & 30. per cælum & terram dicens: Inuoco cælum & terram hodie in testes. Itemque de consuetudine iurant Christiani per Euangelia, per Sanctos, & alias res sacras. Id quod licitum esse cum D. Thoma 2.2. quæst. 89. art. 6. tenent Sotus lib. 8. De iustiti. & iure quæst. 1. art. 6. Couarr. ad cap. Quamuis pactum i. p. §. 1. num. 5. Nauarr. in Encir. par. 12. num. 4. & alij, de quibus est Suarez, De religione tract. 5. lib. 1. cap. 5. num. 10. Neque obstat illud Matth. 5. Ego autem dico vobis non iurare omnino, neque per cælum, &c. quia, ut iam ante attingimus, intelligitur de iuramento sine necessitate, tunc reque facto: quale per creaturam factum, vsurpare Iudæi (quos Dominus ipse illic reprehendit) pro nihilo ducebant; ut colligitur ex verbis eiusdem Domini Matth. 23. Vobis duces cæci qui dicitis, Quicumque iurauerit per templum, nihil est.]

23. Atque ut hæc facilius intelligantur, notandum est, quatuor modis aliquem posse iurare per creaturam: quorum primus contingit cum quis iurat per creaturam, ut per Deum quemdam (quod est iurare per falsum Deum) sicut Gentiles iurabant per sua idola: hocque modo constat ex dictis, peccatum grauisimum committi, rationem habens blasphemias, & idololatricæ potius, quam iuramentum: cum falsus Deus non sit Deus: & ea ratione attribuitur illi infallibilis veritas, solus veri Dei, propria. Bene vero monet Couarr. in citato §. versus finem: cum qui tale iuramentum vsurpat, etiam si falsum affirmer, non committere periurium, si omnino existimet falsum Deum esse, per quem iurat: prout vsuuenit Christiano iuranti per Iouem, Herculem, Saturnum, &c. quos probe scit Deos esse falsos. Ratio est, quia in eiusmodi iuramento, nec reuera, nec opinione, diuinum testimonium aduocatur. Secus contingeret vero, si taliter iurans putaret veros Deos esse, per quos iurat: quia ob intentionem quam haberet iurandi per verum Deum, periurum efficeretur si fallat: ut idem quoque author ibid. habet per cap. Ecce, 22. quæst. 5.

Secundus modus est, cum quis iurat per creaturam secundum se & sine respectu ad Deum: & ita vaniloquium potius est, quam iuramentum, quando ne quidem tacita in eo est Dei inuocatio in testem: sed solum expressa creaturæ inuocatio: ut cum quis iurat per suam fidem humanam, aut per suam conscientiam, aut per aliud creatum, non referendo illud ad Deum ut testem infallibilem veritatis. De quo Suarez pluribus in tract. 5. de relig. lib. 1. cap. 5. nu. 3. & quatuor sequentibus: pro eo que alios Sanchez citat in opere morali lib. 3. c. 2. n. 9.

24. Tertius est, quando quis iurat per creaturam referendo eam ad Deum, quatenus in illa bonitas, aut veritas ipsius relucet, vel iustitia exercetur: ut vsuuenit potest di-

centi Per hunc, qui nos illuminat, ignem Dei, ita est: vel Ille ignis me consumat, nisi ita sit: hocque modo est iuramentum proprie, quia nimirum implicite continet aduocationem Dei in testem, iuxta illud quod ait Dominus Matth. 23. Eum qui iurat per templum, aut per cælum, iurare quoque per Deum qui est in templo & in cælo.

Quartus est, quando quis iurat per quasdam creaturas aduocando eas in testimonium, propterea quod sunt testes, qui speciali Dei gratia, beneficio uenturi non possunt. Nam hac quoque ratione iuratur tacite per Deum: idque longe præstantiori modo, quam per alias creaturas. Quod contingit cum iuratur per Beatos in cælo regnantes: nam quamuis illi non sint natura sua infallibilis veritatis, sicut ipse Deus; tamen per Dei gratiam tales facti sunt, ut fallere non possint, nec à veritate aberrare; ea supernaturali luce perfusi, qua videntur clarissime omnia quæ ad ipsos ordinantur. Atque hoc modo iuravit Apostolus in priori ad Timoth. cap. 5. per sanctos Angelos. Testor, inquit, coram Deo, & Christo Iesu, & electis Angelis. Tam hoc igitur quam præcedenti modo si male iuretur, periurium committitur, sicut male iurando per Deum. Quale autem peccatum illud sit, patebit postea. Hic occurrit tantum in genere monendum, quod habetur ex cap. Monet te, 22. quæst. 2. quo creatura per quam iuratur sanctior fuerit, eo grauius esse peccatum periurij.

CAPVT III.

De multiplici iuramenti diuisione.

S V M M A R I V M.

- 25 Diuiditur iuramentum primo in deliberatum, & in indeliberatum: secundo in materiale & formale, ac mixtum ex utroque.
- 26 Tertio in expressum & in tacitum; quod perinde ac illud, est verum iuramentum, ac illo periculosius.
- 27 Quarto in licitum & illicitum; quinto, in priuatum, & publicum; sexto, in iudiciale & extraiudiciale; septimo in absolutum, & conditionatum.
- 28 De 8. diuisione in sincerum & dolosum documenta.
- 29 Diuisio iuramenti in assertorium & promissorium.
- 30 Circa eandem diuisionem documenta aliquot.
- 31 Diuisio in simplex & execratorium.
- 32 Diuisio in iuramentum liberum & coactum.
- 33 Diuisio in solemne, & non solemne seu simplex.

25. **M**ARIE inueniuntur diuisiones iuramenti. Prima est, quod aliud sit deliberatum, & aliud indeliberatum, seu subrepticum. Censetur autem deliberatum, cum quis aliquid deliberate iurat, intendendo illud confirmare per diuinæ autoritatis testimonium. Indeliberatum vero, cum quis iurat non attendendo quem inuocet, & ad quid inuocet, sed ex quadam inconsideratione, ut in communi sermone contingere plerumque solet.

Secunda est, in iuramento materiale tantum, formale tantum, & materiale simul & formale. Quorum primum est, cum quis absque intentione iurandi, utitur verbis, quæ formam habent iuramenti. Secundum vero, cum quis profert verba quæ ex se nullam habent formam iuramenti, sed assumit ea per formam iuramenti, seu cum intentione & animo iurandi. Tertium est, quando quis profert verba quæ formam habent iuramenti, & assumit ea cum intentione iurandi. Formam autem iuramenti habere censetur verba quibus Deus in testem inuocatur, siue expresse, ut ista: per Deum, viuunt Deus, per viuentem in secula seculorum, testem inuoco Deum, coram Deo loquor, in sacris literis vsurpata, aliaque eis æquiualentia. Siue etiam tacite, ut ista: per crucem Christi, per sancta Euangelia, per Sanctam Virginem, per sanctum Antonium, & alia similia, iuxta proxime dicta num. 24. Siue demum expresse simul & tacite; ut ea, qua creaturæ sanctæ cum Deo coniunguntur, ut sit in illis verbis prioris ad Timoth. cap. 5. Testor coram Deo, & Christo Iesu, & electis Angelis.

Aduerte vero iuramentum materiale tantum, non nisi nomine esse iuramentum: cum, ut habitum est in cap. primo, intentio iurandi aduocandiue Deum in testem, sit ad verum iuramentum necessaria. Quo fit ut solo nomine sit iuramentum, nec obliget, nisi ex erronea conscientia existimantis esse verum iuramentum.

26. Tertia diuisio, *satis nota ex antedictis*, est, quod aliud sit, quo Deus expresse, & aliud quo tacite inuocatur in testem. Quod utrumque est vere iuramentum, cuius violatione committitur peccatum periurij: grauius tamen ceteris paribus, cum per Deum expresse, quam cum tacite peieratur; etiam si istud non minore studio, quam illud cauendum est, propter periculum vel idololatriæ vel irreuerentiæ erga Deum: quod maius est in hoc, quam in illo. Neque enim homo ita excitatur ad reuerentiam Dei, iurando per creaturas in quibus ipse relucet, quam expresse iurando per ipsum; ita ut iurare per creaturas concedendum sit tantum viris perfectis, qui Deum in creaturis contemplantur præsentem per essentiam, & potentiam suam infinitam.

27. Quarta diuisio est, in licitum & illicitum: quod utrumque satis notum est ex dictis in præced. cap. Tantum notandum est non debere seruari factum de re illicita, sed pro eo poenitentiam agi, iuxta cap. Sicut ex literis, De iureiur. neque talem omissionem dispensatione indigere, ex cap. Quanto personam tuam, eodem tit. Ex quo etiam habetur quod factum in re licita, quæ putabatur illicita seruandum sit, & simul agenda poenitentia de animo prauo.

Quinta diuisio est, in priuatum, quod in occulto priuatimque fit: & in publicum, quod publice, & coram multis fit: hocque cum falsum iuratur, peccatum est, non modo enorme, sed etiam reddens personam infamem.

Sexta est in iudiciale & extraiudiciale, quam plenus declarat Sylu. Iuramentum f. num. 3. Iudiciale autem dicitur, quod præstatur in iudicio: idque vel in principio litis, ut iuramentum calumniæ; vel in litis progressu, ut de iuramentum: quod aliquando est liberum, aliquando necessarium, ex cap. finali De iureiur. Tuncque liberum censetur, cum is cui deferunt iustam causam habet recusandi: alias censetur necessarium. Quod relinquimus iuris peritis, ut rem quæ ad forum externum pertinet. Extraiudiciale vero est, quod pars parti extra iudicium defert sine coactione illud præstandi.

Septima diuisio est: In absolutum, cui scilicet nulla conditio additur: & in conditionatum, seu cui additur conditio: quod quidem non obligat nisi conditio impleatur, ex cap. Peruenit 2. De iureiuran. notatque Sylu. Iuramen. 4. quæst. 22.

28. Octaua diuisio est, in sincerum, quod fit sine fraude, & mendacio: & in dolosum, quod fit animo decipiendi. Quod rursus duplex est: vnum quod fit cum mendacio: alterum quod fit quidem sine mendacio, sed per verba ambigua: de quo plenius postea.

Circa hæc diuisionem notanda sunt aliquot documenta. Primum est, cum quis iurat proximo, si verterque agat sincere, & sine dolo: aut contra vterque agat dolose: in foro quidem externo iuramentum esse interpretandum secundum verborum proprietatem; sed in foro conscientie secundum intentionem iurantis, iuxta illud quod in cap. Humanæ aures 22. quæst. 5. dicitur; quod non debeat intentio verbis deferri, sed verba intentioni.

Secundum est, quando in iuramento doloso, dolus contingit tantum ex parte illius qui iurat: vel tantum ex parte illius cui iuratur: si quidem iuramentum sit promissorium, illud interpretandum esse, iuxta intentionem sincere agentis, & contra illum qui dolose agit: ut patet ex iis quæ apud Gratianum habentur in cit. cap. Humanæ aures, & in cap. Qui peierat, eadem quæst. Et confirmatur: quia nec fraudem prodesse, nec bonam fidem obesse auctori suo consentaneum est. Si vero iuramentum sit assertorium, ex quacumque parte dolus inueniatur, ipsum interpretandum esse iuxta intentionem iurantis: in foro saltem conscientie; quia, ut iam antea monuimus in fine numeri 25. nemo iurat nisi habeat intentionem iurandi, eoque modo iurat quo intendit iurare.

Tertium documentum est, quando verba sunt ambi-

gua, in materia venditionis quidem, iuramentum esse interpretandum contra venditorem pro emptore: in materia vero delicti, esse interpretandum contra delinquentem. In iudiciis autem, in principio quidem actionis interpretandum esse pro actore: in fine vero pro reo; & in medio pro vtroque. De quibus videri potest Sylu. in verbo Iuramentum tertio, quæst. 2.

29. Nona diuisio iuramenti est, in assertorium & promissorium. Assertorium dicitur, quo confirmamus id quod asserimus vel negamus: & respicit præsens vel præteritum. Tale est illud D. Pauli ad Galat. 1. Ecce coram Deo quia non mentior. Promissorium vero dicitur, quod confirmamus id quod promittimus, & respicit futurum; tale fuit illud Davidis 3. Reg. 1. cum iurauit quod Salomon ei successurus esse in regno. Ac quando promissio est de re bona, iuramentum dicitur promissorium absolute. Cum vero est de re mala, dicitur comminatorium; cuiusmodi fuit eiusdem Davidis 1. Reg. 23. cum iurauit se deleturum omnia quæ erant Nabal. Etiam promissorium iuramentum ab assertorio non differat essentialiter (cum omnia iuramenta sint eiusdem speciei vtpote formaliter vnius rationis, consistentis in Dei inuocatione in testem; nec nisi accidentali modo discrepent) ita ut vobis non sit in confessione ad illius explicationem distinguere; ut cum Caiet. & Soto resoluit Couar. ad cap. Quamuis pactum §. 1. num. 3. & alij quos refert Sanchez in op. Moral. lib. 3. cap. 1. num. 9. Differunt tamen accidentaliter. Nam vti dem Couar. notat in seq. §. 3. num. 3. cum in assertorio dispensatio nunquam locum habeat, aliquando habet in promissorio, ut postea docebitur. Deinde cum in assertorio vna tantum sit obligatio, qua ille qui iurat tenetur mentem conformare verbis quibus iurat: in promissorio sit, tum illa ipsa, tum alia: nempe, ut opere postea impleatur, quod promittitur: alioqui enim ex cap. Querebant, De iureiurando, promittens erit periurus. Quod intellige ex cap. Contingat eodem tit. nisi id quod iuramento promittitur redundet in alterius præiudicium: aut obseruatum vergat in dispendium salutis æternæ.

30. Ex qua doctrina tum alia multa, tum sequentes resolutiones deducuntur. Prima est, ex eodem cap. Contingat: quod etsi iuratum quod mulier alienationem dotis confirmat, sit iure civili irritum: in conscientia tamen sit validum: quoniam fauor ille civilis proprie spectat solummodo ad temporale bonum, cui sine peccato, & præiudicio alterius, renuntiare potest.

Secunda est: non esse seruandum iuramentum quo Clericus foro Ecclesiastico renuntiavit: quia ipsum seruati non potest sine graui inobedientia, & totius clericalis ordinis iniuria; ex cap. Si diligenti, De foro competentis.

Tertia est: iuramentum de re licita, etiam metu extortum, seruandum esse, quod confirmari potest ex cap. 3. & 4. De iis que vi metusve causa sunt, etiam si iure civili pro nullo habeatur, ex Authentica Sacramenta puberum Cod. Si aduersus venditionem. De re illicita vero, etiam voluntate omnino libera præstitum, non esse seruandum. Quod ad eo verum est, ut ipsum pro regula vsurpetur De regulis iuris in 6. cap. Non est obligatorium contra bonos mores præstitum iuramentum.

Quarta est: iuramentum quo quis vfuras soluere promisit, seruandum esse: quia quamuis turpitudinem habeat ex parte recipientis illas; non tamen ex parte adimplentis iuramentum suum. Vnde ius illi succurrit in damno cui exponitur: non quidem liberando ipsum ab obligatione iuramenti; sed dando potestatem repetendi vfuras solutas tanquam indebitas; ex cap. Debitorum, De iureiurando: aut impetrando à Iudice, ut vsurarius creditor, ei iurandum relaxare cogatur ex cap. 1. Cod. tit.

Promissorium porro duplex est: vnum quod priuati sponte inter se præstant, ad facti alicuius vel contractus confirmationem. Alterum quod Principi vel Magistratu præstatur ratione beneficij, vel dignitatis, vel officij ab eo accepti. Exemplo potest esse primo, illud quo vassallus domino fendi fidelitate iurare tenetur, ex cap. Veritatis, cap. Ea te, & cap. Nimis, De iureiur. Secundo, illud quo Episcopi omnes ipso die suæ consecrationis debent Pontifici

Romano promittere fidem & obedientiam. Cuius formula traditur in cap. Ego, eodem tit. Tertio, illud, quod omnines inferiores Prelati ratione dignitatis quam obtinent, præstare debent Episcopo proprio: ex cap. Nullus, eodem tit. Plura alia quæ ad iuramentum ipsum promissorium pertinent, adduntur in sequentibus.

Decima diuisio iuramenti, est in simplex & execratorium, seu imprecatorium: quorum illud est, quando Deus inuocatur tantum in testem: istud vero, quando non tantum inuocatur in testem: sed etiam in Iudicem & vindicem: quale est illud in libris Regum aliquoties usurpatum, Hæc facia mihi Deus, & hæc addat, &c.] Item illud D. Pauli in poster. ad Corinth. cap. 1. Testem inuoco Deum in animam meam,] id est, contra animam meam: & illud quo, facta fidei professione, iuxta Conc. Trid. dispositionem & Pauli quarti constitutionem, quæ incipit, Inuocatum iuratur dicendo, Idem spondeo, voueo, & iuro, ita me Deus adiuet. Quæ verba, licet de benedictionis sint, execrationem tamen illam includunt: alioqui Deus me non adiuet, ex Caiet. 2. 2. quæst. 89. art. 1. & Soto in lib. 8. De iust. & iure quæst. 1. art. 1. in fine. Sunt item ista, Si non ita est, moriar, suspendat, & alia similia: quibus quis significat se a deo abominari mendacium, vt si mentatur optet sibi rem horrendam accidere. Dummodo enim serio & animo iurandi loquatur, profert iuramentum eiusdem speciei & naturæ cum iuramento simplici: vt citati authores expresse ibidem docent. Et ratio confirmat: quia vtrumque similiter est actus religionis, quo vtimur Deo tanquam teste: ita vt necesse non sit in confessione interrogare fueritne peritium simplex, an execratorium: bene autem, an fuerit blasphemum aut perniciosum: quia tales circumstantiæ de se aggrauant mortaliter, mutando speciem.

Aduerte vero obiter, peritium illud censeris blasphemum, in quo verbum profertur, quo negatur Deo aliquid quod ei conuenit: aut aliquid affirmatur, quod in eum non cadit. Qua de re plura exempla refert Azor in tomo 1. Moral. institut. libr. 11. cap. 3. quæst. 2. (quibus simile est illud Gallicum *Ieremie Deum*) subditq; istam iurandi formulam. Sicut Deus est veritas, aut sicut Evangelia sunt vera (& sic de similibus) ita verum est quod dico: continere blasphemiam apertam, & sensus sit tantam esse veritatem in tuo dicto, quanta est in Deo, vel in sanctis Euangelij: non item si tantummodo significes in tuo dicto esse veritatem suo modo, sicut in Deo & in Euangelij est suo, infinitis partibus præstantiore.

Vndecima diuisio iuramenti, est in liberum & coactum: illud est, quod sponte fit: hoc vero, quod coacte, seu quod vi vel metu extorquetur: siue iuste, vt quando quis a suo Iudice cogitur iurare, siue iniuste, vt quando iuramentum is extorquet, qui non habet potestatem adigendi ad illud. Atque conat quidem iuramentum liberum, in omni iusto modo coactum obligare: sed de coacto iniusto modo, an obliget difficultas est, quæ postea suo loco explicabitur: sufficet hic notare, esse aduersus illud quatuor remedia licita.

Primum est, accusatio: nam qui iurare coegit, si acculetur coram Iudice, compelletur relaxare eiusmodi iuramentum, ex cap. 1. & cap. Debitores, De iure iur. Secundum est, denunciatio facta Ecclesiæ, qua vt potest ille etiam, qui iurauit se Ecclesiæ (quæ per excommunicationem compellit ad relaxationem) non esse delaturum suum coactorem: quia tale iuramentum non valet, ex cap. Quemadmodum, eodem tit. §. finali. Ad id que confirmandum facit quod tangitur in eodem cap. §. Quod si: nempe si quis secundum Euangelij regulam correctus primo & secundo modo, ex præscriptis Mathæi 18. respicere nolit, dicendum esse Ecclesiæ: vt eam non audiens vitetur tanquam Ethnicus & Publicanus: neque per impunitatem peccati, præbeatur ei peccandi facultas. Cui sane regula tale iuramentum aduersatur. Tertium est, dispensatio Papæ, ex cap. Verum, eodem tit. vel etiam Episcopi, iuxta tradita à Syluest. in verbo Iuramentum 5. quæst. 3. Vltimum remedium est, verborum ambiguitas, quam in tali castro licitam esse constat postea.

Duodecima diuisio, est in solemne, seu corporale, quod fit super rem sacram, vt super crucem, Euangelia, reliquias, aut aliud eiusmodi: & in non solemne seu simplex, quod fit solis verbis aut signis æquiualentibus: non autem super aliquam rem sacram. Exemplum talis solemnitatis habetur in Clemen. prima, De hæreticis §. Porto, ubi de ea multa habet Glossa, ad verbum Tacta: & plura Suarez in citato lib. 1. cap. 12. num. 6. & 7. in quibus hæere non est necessarium ad nostrum institutum. Pro quo potius addendum est, tam simplicis, quam solemnis iuramenti transgressionem, facere quidem peritium coram Deo, iuxta cap. Si aliqua 27. quæst. 1. tamen transgressionem solemnis iuramenti peccatum esse grauius: tum propter maius scandalum, tum propter maiorem deliberationem, prout post D. Th. 2. 2. quæst. 98. art. 3. ad 2. annotat Conarr. ad cap. Quamuis pactum 1. p. §. 1. num. 1.

CAP. IV.

In quo explicantur difficultates quedam de iuramento promissorio.

SUMMARIUM.

- 34 Regule de modo interpretandi iuramentum promissorium.
- 35 Iuramentum adsignat solum iuramentum.
- 36 Iuramentum de seruandis statutis, stricte interpretandum est.
- 37 Documenta notanda de obligatione seruandi eadem statuta.
- 38 Quando contingat à periurio excusari non seruantem statuta iurata, eo quod non seruentur ab alijs.
- 39 Regula notanda de ijs ad que iuramentum extenditur, & de obligatione dubitantis de suo iuramento.
- 40 Altera regula de materia, que non est capax iuramenti obligatorij: qualis censeretur peccatum, etiam tantum veniale.
- 41 Implere iuramentum factum de re illicita non aggrauat delictum, sed relinquit illud in sua natura.
- 42 Propria auctoritate potest non seruari iuramentum factum de re illicita.
- 43 Corollaria deducta ex eo, quod iuramentum de re illicita perpetranda non obliget.
- 44 Iuramentum factum de omittendo opere supererogationis, non est obligatorium.
- 45 Quale peccatum sit tale periurium.
- 46 Iuramentum factum de re indifferenti non est obligatorium.
- 47 Limitatio cum qua id accipiendum est.
- 48 Iuramentum cuius euentus est malus non obligat.
- 49 Nec item illud, quod seruare temerarium est.
- 50 Nec factum inuitu alicuius qualitatis existentis in persona: siue iurantis siue eius cui iuratur: si illa deficiat.
- 51 Quo sit obligatio iuramenti de secreto seruando.
- 52 Iuramentum non obligat, cum est impeditum maioris boni.
- 53 Iuramentum de contrahendo matrimonio obligat quidem, non impedit tamen ingressum religionis.
- 54 Quatenus iuramentum conditum obliget.
- 55 Euentus, qui præuisus ab initio impeditisset iuramentum, tollit illius obligationem.
- 56 Impossibilitas facit cessare obligationem iuramenti, non item magna difficultas.
- 57 Quomodo euentus inducere possit obligationem iuramenti.
- 58 De iuramento quod fit deferendo alteri honorem: quodque sentiendum sit de eo, quod dolo, vel errore extortum fuerit.
- 59 Quomodo item de eo quod extortum est metu.
- 60 Iuramentum extortum metu, etiam cadente in constantem virum, obligatorium est: & cur in eo id locum habeat potius, quam in voto.
- 61 Eiusmodi obligatio est sub mortali, nec ea impedit quominus repeti possit, ad illius implementationem datum.